Benedicti Papae XIV: Epistola encyclica ad Primatem, Archiepiscopos et Episcopos Regni Poloniae de his, quae vetita sunt Hebraeis habitantibus in iisdem civitatibus et locis, in quibus habitant Christiani.

Romae 1751.

SANCTISSIMI IN CHRISTO PATRIS,
ET DOMINI NOSTRI DOMINI

BENEDICTI
DIVINA PROVIDENTIA
PAPÆ XIV.

EPISTOLA ENCYCLICA

AD PRIMATEM, ARCHIEPISCOPOS,
ET EPISCOPOS

REGNI POLONIÆ.

De his, quæ vetita sunt Hebræis habitantibus in iisdem Civitatibus, & Locis, in quibus habitant Christiani.

ROMÆ, MDCCLI.

Ex Typographia Reverendæ Cameræ Apostolicæ.

2

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

A Quo primum ſupremæ DEI bonitati complacitum eſt, ut Sanctæ Catholicæ Religionis Noſtræ primordia in Poloniæ Regno conſtituerentur, quod circa decimi ſæculi finem ſub Prædeceſſore Noſtro Leone VIII., Ducis Mieceslai, & Conjugis Dambrovvkæ Chriſtianæ operâ, contigiſſe, apud Dlugoss Annalium Veſtrorum Scriptorem *lib.* 2. *pag.* 94. litteris conſignatum eſt; ab eo uſque tempore pia ſemper ac devota Polonorum Natio adeo conſtans in ſuſcepto Sanctæ Religionis propoſito perſtitit, adeo ab omni Sectarum genere abhorruit, ut licèt illæ nihil intentatum reliquerint, ut in Regnum iſtud introductæ ſuam ibidem ſedem ſtatuerent, atque in eodem ſuorum errorum, hæreſum, vel pravarúm opinionum ſemina diſpergerent, eo fortius Polonorum conſtantia ſeſe illarum conatibus oppoſuerit, & luculentiora magis fidelitatis ſuæ præbuerit teſtimonia. Sane, quod ad propoſitum hoc noſtrum aptiſſimum, & per ſe multo maximum habendum eſt, non modo glorioſa illa Martyrum, Confeſſorum, Virginum, Virorum ſanctitatis famâ inſignium, quibus in Poloniæ Regno naſci, enutriri, & mori contigit, memoria eſt, quæ in ſacris Eccleſiæ Faſtis recenſetur, ſed & complurium ibidem Conciliorum, ac Synodorum celebratio, quæ feliciter ad exitum perducta ſunt, & quibus magna cum gloria de Lutheranis victoria reportata eſt, qui omnes rationes ac vias experti ſunt, ut ſibi aditum, receptumque in idem Regnum pararent. Jam verò tum magnum Petrocovienſe Concilium, quod ſub Magno Prædeceſſore, & Concive Noſtro Gregorio XIII., Præſule Lipomano Epiſcopo Veronenſi, & Nuntio Apoſtolico eidem præſidente, celebratum fuit, in quo tanta cum Dei gloria libertas conſcientiæ, quæ in Regnum illud aditum, ac domicilium quærebat, proſcripta fuit: tum demum amplum illud Synodalium Conſtitutionum Provinciæ Gneſnenſis volumen, in quo ea omnia litteris conſi-

gnata sunt, quæ à Polonis Episcopis utiliter, & sapienter acta, ac provisa fuerunt, ut in Populis regimini eorum commissis Christiana Religio adversus Judaicam perfidiam illibata servaretur, licet temporum conditio ferat, ut iisdem Urbibus, atque Oppidis, tum Christiani, tum etiam Judæi contineantur, hæc quidem luculentissime atque evidentissime comprobant, quantam, quod ante dictum est, Polonorum Natio ex eo sibi laudem comparaverit, quod Sanctam Religionem à Majoribus suis ante tot sæcula susceptam sartam semper studuerit tectamque servare.

Cum multa eorum capita sint, de quibus dudum mentionem fecimus, de nullo, præter quam de novissimo, merito est, quod conqueri debeamus: adeo ut vel cum fletu illud exclamare cogamur, *Mutatus est color optimus*. Sane tum ex ijs, quæ per graves, ac fide dignas Personas, & Polonicarum rerum peritas Nobis fuerunt exposita, tum ex querelis eorum, qui in Regno sunt, quique zelo ducti, ad Nos, atque ad hanc Sanctam Sedem recursum habuerunt, notum Nobis factum est, adeo isthic Judæorum numerum multiplicatum esse, ut aliquot Loca, Civitates, atque Oppida, quæ, ut ex ruinis constat, muro ante probe circummunita erant, quæque, ex antiquis Tabulis, sive Regestris, magno Incolarum Christianorum numero frequentata fuisse apparet, diruta modò, situ, & squallore fœda, ac magno Judæorum quidem numero referta, Christianorum autem quasi plane destituta reperiantur. Præterea esse aliquot in eodem Regno Parœcias, quarum Populus cum non leviter diminutus sit, ac proinde redditus earum minor effectus, prope jam in eo sint, ut ab eorum Parochis deserantur. Ad hæc omnem utiliorum mercium negotiationem, qualis liquorum, atque etiam vini est, ab eisdem Judæis teneri, ipsos ad exercendam publicorum redditum procurationem admitti, conductas insuper ab eisdem Cauponas, Prædia, Pagos, possessiones haberi, per quæ in miseros Christianos homines, qui in rustica arte censentur, herilem potestatem nacti, non modò eos immiti, & inhumano imperio ad labores, atque opera duriter exercent, atque ad immanium onerum vecturas compellunt, sed pœnas etiam imponunt, quibus ad verbera quoque, & plagas in corpore ferendas coguntur. Quo fit, ut illi infelices ab auctoritate hominis Judæi, tamquam subditi de nutu, & potestate Domini, dependeant. Qui licèt in hisce pœnis infligendis Christiani Administri operâ uti teneantur, penès quem facultas eosdem puniendi sit; cum tamen hic Viri Judæi, qui Dominus est, mandata exequi necesse habeat,

eidem

eidem ne ab officio removeatur, tyrannica illius imperia adimplenda sunt.

Præter publicas autem procurationes,quæ, ut modo diximus, à Judæis habentur, & Cauponarum, Pagorum, prædiorum conductiones, à quarum rerum exercitio tot ac tanta in Christianos homines præjudicia dimanant, alia insuper accedunt absurda, quæ si rite expendantur, ijs, quæ exposita fuêre, majus damnum,ac perniciem afferre possunt. Quod enim gravissimum censendum est,ipsi Judæi in Magnatum domos ad domesticæ,sive œconomicæ rei gerendæ munus, quod Magisterij Domus nomine venit, admissi, in unius domus tamquam conturbernio cum Christianis versantes, imperij specimen super eosdem assidue præferunt,atque ostentant. Jam verò in Urbibus, & Locis non modò Judæos Christianis passim permixtos cernere est, sed illud absurdi adjungitur, quod ijdem Christianos utriusque sexus etiam pro famulis servitio suo addictos domi retinere minime vereantur. Porro autem ipsi Judæi cum exercendis mercaturis potissimum occupentur,postquam eâ viâ grandem pecuniæ summam confecerunt,nimio usurarum excessu Christianorum census, ac patrimonia penitus exhauriunt ac licet ipsi etiam à Christianis hominibus cum gravi, & immodico fœnore pecunias cum suarum Synagogarum fidejussione mutuentur,facilè cuique áttendenti patet, id eâ causâ ab eisdem fieri, ut copiâ nummorum à Christianis habitâ, eâque in mercaturis faciendis occupatâ, non solùm ex ea tantum lucri faciant, quantum pacto fœnori solvendo satis sit, simulque proprias eâ ratione facultates amplificent; sed ut eodem tempore quot sui creditores sunt, tot suarum Synagogarum, ac sui ipsius Patronos habeant.

Celebris ille Monachus Radulphus, immodico olim ductus zelo, adeo contra Judæos exarsit, ut sæculo duodecimo, quo vixit, Galliam, Germaniamque percurrerit, & contra eosdem Judæos,utpote Sanctæ Religionis nostræ hostes, concionando, Christianos inflammaverit, ut ipsos ad internecionem delerent; quæ causa fuit,ut tam magnus Judæorum numerus interficeretur. Quidnam vero eum, si hodie in vivis ageret, facturum, aut dicturum putandum est,si quæ in præsentia in Polonia contingunt, fieri videret? Nimio huic & furenti Radulphi zelo magnus ille S.Bernardus sese opposuit, atque in Epistola sua 363., quam ad Clerum, & Populum Galliæ Orientalis dedit, ita scriptum reliquit = *Non sunt persequendi Iudæi, non sunt trucidandi, sed nec effugandi quidem. Interrogate eos Divinas paginas. Novi quid in Psalmo legitur prophetatum de Judæis, Deus ostendit mihi,inquit Ecclesia, super inimicos meos, ne occidas eos, ne quan-*

do

do obliviscantur Populi mei : Vivi quidem apices nobis sunt repræsentantes Dominicam Passionem. Propter hoc dispersi sunt in omnes Regiones, ut dum justas tanti facinoris pœnas luunt, testes sint nostræ Redemptionis. = Jn Epistola autem 365. ad Henricum Archiepiscopum Moguntinum ita ab eodem scriptum est. = *Nonnè copiosius triumphat Ecclesia de Judæis per singulos dies, vel convincens, vel convertens eos quàm si semel, & simul consumeret eos in ore gladij? Numquid incassum constituta est illa universalis Oratio Ecclesiæ, quæ offertur pro perfidis Judæis à Solis ortu, usque ad occasum, ut Deus, & Dominus auferat velamen de cordibus eorum, ut ad lumen veritatis à suis tenebris eruantur? Nisi enim eos, qui increduli sunt, credituros speraret, super fluum, & vanum videretur orare pro eis.*

Contra Radulphum item Petrus Cluniacensis Abbas ad Ludovicum Francorum Regem dum scripsit, eumdem quidem hortatus est, ne Judæorum excidium fieri permitteret, verùm eodem tempore ipsum excitavit, ut pro excessibus eorum in illos animadverteret, eosque bonis iis expoliaret, quæ vel à Christianis abstulissent, vel per usuras accumulassent atque eorum pretium in Sanctæ Religionis usum utilitatemque converteret, quemadmodum in Annalibus Venerabilis Cardinalis Baronii *ad annum Christi* 1146. videre est. Nos quidem in hac re non minus, quâm in omnibus aliis, eamdem agendi normam suscipimus, quam Venerabiles Decessores Nostri Romani Pontifices tenuerunt. Alexander III., gravibus propositis pœnis, Christianis interdixit, ne continuum apud Judæos servitium, aut famulatum susciperent = *Ne Judæorum servitio se assiduè pro aliqua mercede exponant,* = cujus rei ratio hisce, quæ sequuntur, verbis ab eodem exponitur = *Quia Judæorum mores, & nostri in nullo concordant, & ipsi* (scilicet Judæi) *de facili ob continuam conversationem, & assiduam familiaritatem, ad suam superstitionem, & perfidiam simplicium animos inclinarent* = Quemadmodum in Decretali *Ad hæc, de Iudæis*, legitur. Jnnocentius III. postquam narravit, quod à Christianis intra Urbes eorum Judæi reciperentur, hujusmodi receptionis methodum, & conditionem talem esse debere admonet, ne ipsi maleficium pro beneficio rependant = *Qui tamquam misericorditer in nostram familiaritatem admissi, nobis illam retributionem impendunt, quam, juxta vulgare proverbium, mus in pera, serpens in gremio, & ignis in sinu, suis consueverunt hospitibus exhibere* = Jdemque Pontifex asserens conveniens esse, Judæos Christianis, non autem hos illis inservire, addit; = *Ne filij Li-*

beræ

beræ filijs famulentur Ancillæ, sed tamquam servi à Domino reprobati, in cujus mortem nequiter conjurarunt, se saltem per effectum operis recognoscant servos illorum, quos Christi mors liberos, & illos servos effecit — Quæ verba in Decretali sua *Etsi Iudæos* reperiuntur. In alia item *Cum sit nimis*, sub eodem Titulo *de Iudæis & Saracenis* ne Judæi in publicis Officijs adhibeantur, interdicit — *Prohibentes, ne Iudæi in publicis Officijs præferantur, cum sub tali prætextu Christianis plurimùm sint infensi* — Innocentius etiam IV. dum ad Sanctum Ludovicum Francorum Regem scriberet, cui Judæos è Regni sui finibus expellere in animo erat, consilium hujusmodi approbat, quoniam ipsi minimè illa observarent, quæ respectu ipsorum à Sede Apostolica præscripta essent. — *Nos ad animarum salutem totis affectibus adspirantes, expellendi prædictos Iudæos vel per Te, vel per alios, præsertim cum statuta contra eos à Sede prædicta edita, sicut accepimus, non observent, plenam Tibi, auctoritate præsentium, concedimus facultatem* — quemadmodum apud Raynaldum *ad annum Christi* 1253. *num*: 34. videre est.

Si autem quæratur, quænam res illæ sint, quæ Judæis intra easdem Urbes, in quibus Christiani habitant, degentibus ab Apostolica Sede interdicuntur; ea ipsa omnia omnino esse dicemus, quæ hodie in Poloniæ Regno agendi facultas eisdem permittitur, & quæ superiùs, â Nobis exposita sunt. Ad hujusce rei veritatem manifesto deprehendendam non multâ quidem librorum lectione opus fuerit. Titulum Decretalium *de Judæis, & Saracenis* percurrere satis est; Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum Nicolai IV. ,Pauli IV., S. Pij V. ,Gregorij XIII.,& Clementis VIII. Constitutiones in promptu sunt, atque in Bullario Romano habentur. Vos autem, Venerabiles Fratres, ut eadem illa clarissimè perspiciatis, ne ipsam quidem lectionis curam suscipere opus habetis. Omnia in Decessorum Vestrorum Synodis statuta, atque præscripta Vobis occurrunt: Cum ipsi quidem minimè prætermiserint in suis Constitutionibus ea omnia inserere, quæ, quod ad præsentem materiam attinet, à Romanis Pontificibus sancita, atque ordinata fuerunt.

Summa autem difficultatis in eo sita est, quod Synodalium Sanctionum vel memoria excidit, vel executio negligitur. Vobis itaque, Venerabiles Fratres, onus incumbit, ut easdem renovetis. Vestri hoc officij ratio exposcit, ut earumdem executioni sedulò insistatis. Jn hoc autem ab Ecclesiasticis hominibus, sicut par, & æquum est, initium facite, quos in rectè agendi ratione viam alijs commonstrare, & exemplo cæteris

ris prælucere opus eſt. Jn Dei enim miſeratione Nos ſperare juvat, bonum Eccleſiaſticorum hominum exemplum, aberrantes Laicos in rectam ſemitam reducturum. Quæ quidem à Vobis eo faciliùs, ac fidentiùs præcipi, & mandari poterunt, quod, (prout certis atque idoneis auctoribus allatum eſt) veſtra neque bona, neque jura per Vos Judæis locari, nullum cum eisdem mutuas pecunias dandi atque accipiendi negotium intercedere, unoque verbo ab omni cum eisdem commercio liberos omnino Vos, atque immunes eſſe Nobis innotuit. Ratio, ac methodus à Sacris Canonibus ad debitam à contumacibus obedientiam exigendam præſcripta, ea eſt, ut in maximi momenti cauſis, cujuſmodi præſentes ſunt, Cenſuræ adhibeantur, & ut inter caſus reſervatos illi etiam adjungendi ſint, à quibus diſcrimen Religioni atque exitium imminere provideatur. Probè notum Vobis eſt, Sacrum Tridentinum Concilium jurisdictionis Veſtræ firmitati conſuluiſſe, tum cum Vobismetipſis jus reſervandi caſus aſſeruit, neque eos ad publica tantum crimina reſtrinxit, verum etiam *ad atrociora & graviora*, dummodò merè interna non ſint, extendit, atque ampliavit. Compluriès autem ab hujuſce Almæ Urbis Noſtræ Congregationibus in varijs Decretis, & Encyclicis Epiſtolis deciſum, ac pronunciatum fuit, atrociores inter, atque graviores caſus, eos recenſeri debere, ad quos procliviores homines ſunt, & qui conjunctam Eccleſiaſticæ Diſciplinæ, ſive ſalutis Animarum, quæ Epiſcopali curæ commiſſæ ſunt, perniciem habent; quemadmodum à Nobis in Noſtro Tractatu *de Synodo Diœceſâna lib.* 5. *cap* 5. *per totum*, fusè oſtenſum eſt. Ad hanc autem rem nihil per Vos auxilij à Nobis deſiderari patiemur. Ac pro expediendis difficultatibus, in quas procul dubio incideretis, ſi Vobis contra eos Eccleſiaſticos procedendum eſſet, qui à jurisdictione Veſtra exempti ſunt: Nos Ven. Fratri Archiepiſcopo Nicæno Noſtro iſthic Nuntio opportuna pro eodem hoc negotio mandata præſcribimus, ut ab eodem, juxta facultates ſibi traditas, neceſſaria præſtentur. Jllud ſimul pro certo Vobis pollicemur, Nos, tum cum opportunitas feret, enixè atque omni efficaciâ de hac re cum illis etiam agere non prætermiſſuros, opportunâ quorum auctoritate, ac potentiâ adjunctâ, effici poteſt, ut à Nobili Poloniæ Regno hujuſmodi labes atque ignomia auferatur. Vos autem, Venerabiles Fratres, à Deo primùm, qui bonorum omnium auctor eſt, ferventiori cordis affectu opem expoſcite. Ab eodem Nobis etiam, atque huic Apoſtolicæ Sedi auxilium precibus Veſtris implorate: & dum omni Vos charitatis plenitudine complectimur, Fraternitatibus Veſtris, & Gregibus curæ Veſtræ commiſſis, Apoſtolicam Benedictionem peramanter impertimur. Datum ex Arce Gandulphi die 14. Junij 1751. Pontificatus Noſtri Anno Undecimo.